

پیام تسلیت رهبری به آیت‌الله سیستانی

در پی درگذشت همسر آیت‌الله سیدعلی سیستانی مقامات و شخصیت‌ها اقدام به انتشار پیام تسلیت به ایشان کردند. در متن پیام رهبری آمده است: «بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم / حضرت آیت‌الله آقای حاج سیدعلی سیستانی (دامت برکاته) / درگذشت همسر مکرمه‌ی آن جناب را تسلیت عرض می‌کنم و رحمت و مغفرت الهی را برای ایشان مسئلت می‌نمایم. «همچنین غلامحسین محسنی‌اژه‌ای، مسعود پزشکبان، محمداقبر قالیباف، علی لاریجانی، سیدمحمدخاتمی، حسن روحانی و سیدحسن خمینی نیز پیام‌های جداگانه‌ای برای ایشان ارسال کردند.

جای مفاشات نیست

غلامحسین محسنی‌اژه‌ای، در نشست شورای عالی قوه قضائیه ضمن هشدار به عناصر و عوامل مخدوش‌کننده امنیت روانی مردم که در شرایط فعلی کشور، با اقدامات‌شان آب به آسیاب دشمن می‌ریزند، گفت: «در شرایط امروز کشور که دشمنان همه تلاش‌های خود را معطوف به از پای درآوردن ملت و نظام ایران کرده‌اند، باید بسیار مراقب باشیم و هوشیاری به خرج دهیم تا مبدا ایدای دشمن در صفوف واحد و منسجم ملت ایران رخنه کنند و وحدت ملی ما را مخدوش سازند. با کسانی که در این شرایط بخوانند با عملیات روانی، روحیه مردم را تضعیف کنند و در مردم ایجاد نگرانی و ترس و رعب کنند؛ قطعاً بر خورد قانونی خواهد شد. همچنین با کسانی که یا از روی منفعت‌طلبی و غفلت و یا به عنوان وابسته و عامل دشمن، بخوانند در بازار اقلام مورد نیاز مردم اختلال و احتکار و گرانفروشی کنند نیز وفق قانون، بر خورد قاطعانه و بدون اغماض انجام خواهد گرفت.» او ادامه داد: «اکنون جای هیچگونه مفاشاتی با خیانتکاران نیست؛ اکنون نباید با کسانی که بازار کشور را ملتهب می‌کنند و فرهنگ و ارزش‌های مردم را زیر پا می‌گذارند و وحدت ملی را مخدوش می‌کنند، با مدارا و تسامح برخورد کرد. در جریان جنگ تحمیلی ۱۲ روزه، کسانی بودند که به دشمن گرامی دادند و در حالی که همه جهانیان، متجاوزین به ایران اسلامی را محکوم می‌کردند، آنها به نحوی مدعی بودند که مقصر خود ایران است! در واقع آنها با این موضع‌گیری خود، در حال تضعیف جبهه داخلی بودند، اما ادعای می‌کردند که زبان ناصحانه دارند! آیا معنای زبان ناصحانه آن است که وقتی کشور شما مورد تجاوز دشمن قرار گرفته، به تقویت جبهه دشمن و تضعیف جبهه داخل بپردازید؟ مگر ندیدید و نشنیدید که دنیا نیز متجاوزین به ایران را نکوهش و محکوم کرد؟! مگر ندانستید که کشورتان وقتی در حال مذاکره غیرمستقیم با هدف اتمام حجت بود، مورد تجاوز قرار گرفت؟! اژه‌ای ضمن تبیین و تشریح شرایط حاکم بر کشور و توطئه‌ها و عداوت‌هایی که رژیم‌های مستکبر و برخی دژل غربی علیه‌ملت ایران تدارک دیده‌اند، گفت: «حدود نیم قرن است که جبهه استکبار انواع و اقسام توطئه‌ها و عداوت‌ها را علیه ملت ایران و نظام جمهوری اسلامی ایران به کار بسته است؛ از تحمیل جنگ ۸ ساله در ابتدای انقلاب، تا ترورها و شورش‌های کور مسلحانه گروهک‌های نفاق و ایجاد فتنه‌های گوناگون و محاصره اقتصادی؛ با این همه، مستکبران هنوز نفهمیده‌اند ملت و نظام ایران اسلامی هرگز تسلیم زور نمی‌شوند و جنگ و صلح تحمیلی را نمی‌پذیرند و نه با ترور و جنگ و نه با فتنه و محاصره اقتصادی، از پا در نمی‌آیند.» او ادامه داد: «محاصره اقتصادی ایران که بلندگوهای تبلیغاتی دشمن امروز از آن دم می‌زنند، برای ملت ایران موضوع تازه‌ای نیست؛ ما از اول انقلاب محاصره اقتصادی بوده‌ایم؛ مگر در زمان جنگ تحمیلی ۸ ساله، اجازه واردات اقلام ضروری را به ما می‌دادند؟ مگر از همان ابتدای انقلاب، اموال ما را بلوکه نکرده‌اند؟ اینها مسیرهایی است که دشمنان ۴۰ و چند سال است که می‌آزمایند و هر بار در آنها شکست می‌خورند و مقهور و مغلوب اراده و ایمان راسخ ملت ایران می‌شوند.»

بررسی پرونده ۸ مهرماه ۱۴۰۱ و اقدامات اخیر دولت پزشکیان

زاهدان

۳ سال پس از واقعه

منصوره محمدی

خبرنگار گروه سیاست

در آستانه سومین سالگرد حادثه «جمعه سیاه زاهدان» احکام دادگاه برای متهمین این پرونده صادر شد. به گفته رئیس کل دادگستری استان سیستان و بلوچستان جانب‌اختگان بی‌گناه این حادثه شهید شناخته شده و دیه آنها پرداخت شد و برای متهمین نیز تا ۱۰ سال حبس تعیین شد. در روزهای اخیر و بر اساس اطلاعاتی که از سیستان و بلوچستان و سخنان چهره‌های شاخص آن به دست می‌آید، به نظر می‌رسد در یک سال اخیر و در پی تغییر استاندار و پیگیری این پرونده از سوی استاندار جدید سیستان و بلوچستان شرایط تازه‌ای در روند پیگیری‌ها اتفاق افتاده و عذرخواهی از خانواده‌های کشته‌شدگان این حادثه رضایت علمای استان، افکار عمومی و خانواده‌ها را به دنبال داشت؛ البته هنوز نسبت به محتوای احکام اعتراضاتی وجود دارد. در ادامه نگاهی به اتفاقات و روند سخنان و اظهارنظرها تا رسیدن به حکم دادگاه و اعلام رضایت از عملکرد مسئولان خواهیم داشت.

▼ زاهدان ۸ مهرماه ۱۴۰۱

همزمان با اعتراضات به مرگ مهسا امینی، اخباری از تجاوز به دختر ۱۵ ساله بلوچ عامل خشمی شد تا مردم زاهدان تصمیم بگیرند پس از پایان نماز جمعه ۸ مهرماه سال ۱۴۰۱ دست به تظاهرات بزنند. اما این تظاهرات به صحنه درگیری‌های گسترده‌ای ختم شد. در پی اتفاقات این روز به گفته مقامات رسمی ۳۸ نفر و به گفته رسانه‌های غیررسمی و محلی در زاهدان بیش از ۱۰۰ نفر کشته شدند. اعتراضات در اطراف مسجد مکی شروع شد، اما در ادامه و مغازه‌ها و خودروهای شخصی در پی کلاتنری ۱۶ زاهدان، مغازه‌ها و خودروهای شخصی در پی گسترش اعتراضات منجر به تشدید تنش‌ها و در ادامه اتفاقاتی شد که آن روز را به «جمعه سیاه زاهدان» مشهور کرد.

▼ دعوت به آرامش

اظهارنظرهای اولیه درباره این حادثه باعث خدشه‌دار شدن احساسات عمومی شد. مولوی عبدالحمید که صحبت‌های او مورد تایید عموم مردم استان بود، ابتدا مردم را به آرامش دعوت کرد، اما در ادامه با سخنانی که مطرح شد، ناراضیانی عمیق خود را نسبت به موضع‌گیری‌ها اعلام کرد. پس از این حادثه، مردم زاهدان به مدت یک سال، پس از برگزاری هر نماز جمعه دست به برگزاری تجمعات اعتراضی زدند.

مولوی عبدالحمید، امام جمعه اهل سنت مسجد مکی زاهدان در نخستین واکنش به اتفاقات جمعه زاهدان، مردم سیستان را به آرامش دعوت کرد و گفت: «حادثه بسیار تلخ و ناگواری رخ داد و مورد بررسی قرار می‌گیرد تا مشخص شود چه دست‌هایی در کار بود تا این حادثه به وجود آمد. الان جامعه ما شدیداً به آرامش نیاز دارد و مردم آرامش خود را حفظ کنند و از هر نوع تعرض و تحریکی اجتناب کنند. چراکه استان سیستان و شهر زاهدان ملتهب است و هر نوع تحریکاتی مشکل‌ساز خواهد بود. تاکید می‌کنم به شایعات توجه نکنید، حرف هیچ‌کس را قبول نکنید، ما باید آرامش را حفظ کنیم و مورد بررسی قرار بگیرد که این مشکلات از کجا به وجود آمده است.»

▼ خشم مردم

آن روزها اما متأسفانه حسین مدرس خیابانی، استاندار وقت سیستان و بلوچستان همان روز نسبت به این حوادث واکنش نشان داد و معترضان را تجزیه‌طلب و تروریست خواند و گفت: «بعد از نماز جمعه عده‌ای از افراد ناشناس و تجزیه‌طلب به سمت کلاتنری ۱۶ زاهدان در نزدیکی مسجد مکی حمله‌ور شدند و مقر انتظامی را مورد تعرض قرار دادند. این افراد «تروریست» و «تجزیه‌طلب» بودند که برای ما مسخّل شد و بحمدالله با تلاش

نیروهای امنیتی، تروریست‌ها در دستیابی به هدفشان ناکام ماندند.» وی تاکید کرد نیروهای نظامی و امنیتی تا دستگیری کامل اشرا سلاح از پای نخواهند نشست، و از مردم زاهدان نیز به دلیل همراهی نکردن با تروریست‌ها قدردانی کرد. او همچنین از مولوی عبدالحمید نیز به دلیل دعوت مردم به آرامش و محکوم کردن حوادث تشکر کرد. اما این صحبت‌های او باعث ناراحتی و خشم مردم استان شد. استاندار سیستان و بلوچستان سه ماه پس از این حادثه برکنار و یک نظامی جایگزین او شد. سردار سلامی، فرمانده وقت سپاه نیز در پیامی اظهار کرد که انتقام خون شهدای سپاه و بسیج و مردمانی که قربانی جنایت جمعه سیاه زاهدان شدند را دستور کار خود می‌داند: «به مردمان صبور و نجیب این استان اطمینان می‌دهیم راه مقابله بی‌وقفه با توطئه استکبار جهانی و تروریست‌های مزدور و اجبرشده توسط سرویس‌های امنیتی بیگانه تا سر حد شهادت ادامه خواهد داشت.»

▼ بیانیه نخست شورای تامین و واکنش منفی به آن

شورای تامین استان سیستان و بلوچستان نیز روز پس از این حادثه بیانیه‌ای صادر کرد و حوادث آن روز را اقدامات تحریک‌آمیز گروهک‌های ضد انقلاب و دشمنان نظام خواهند که با اهداف شوم خود از احساسات پاک جوانان استفاده و بهره‌برداری کردند. در این بیانیه اعلام شد: «در پی بروز این حادثه عده‌ای اخلاکگر و جمعی از اراذل و اوباش با طراحی از قبل تعیین شده ضمن ایجاد اغتشاش و ناامنی در سطح شهر، اقدام به تخریب و آتش زدن اموال عمومی، ساختمان‌های اداری و انتظامی، خودروهای امدادی و شخصی نموده و با شکست شیشه و به آتش کشیدن فروشگاه‌های سطح شهر به غارت اموال مردم و کسبه پرداختند.» در متن این بیانیه نیز اشاره‌ای به کشته‌ها و مجروحان این حادثه نشد و به ذکر شهادت رئیس سازمان اطلاعات سپاه استان بسنده شد. این بیانیه، واکنش‌های منفی به همراه داشت. مولوی عبدالحمید که پیش از این مردم را قویا به آرامش دعوت می‌کرد در واکنش به بیانیه شورای تامین تاکید کرد که گروهک‌های تروریستی در بروز این حادثه نقشی نداشتند؛ «در این حادثه، نه «جیش‌العدل» و نه هیچ گروهک دیگری نقش نداشته‌اند. از یک طرف تعدادی جوان به سمت یک کلاتنری سنگ پرتاب کنند و از جانب دیگر از هر طرف به سمت مردم گلوله جنگی شلیک بشود... بعد از اینکه مردم زاهدان خون‌های ریخته‌شده را مشاهده کرده‌اند، در بعضی محله‌های شهر درگیری‌هایی

ادیدار اعضای شورای راهبردی استان سیستان و بلوچستان با خانواده شهید و مجروحان حادثه ۸ مهر ۱۴۰۱ زاهدان

رخ داده و شاید برخی سلاح هم داشته‌اند، اما در اتفاق اولیه مقابل کلاتنری، هیچ‌کدام از مردم مسلح نبوده و به سمت مأمورین تیراندازی نشده است.» او این حادثه را خونین خواند و گفت: «حادثه خونین زاهدان و کشتار بی‌رحمانه مردم از دیدگاه ما واضح و کاملاً محکوم است، اما به‌ر حال از علما و ائمه جمعه و معتمدین می‌خواهیم به مردم توصیه کنند که موضوع را پیگیری کنند و امنیت نیز حفظ شود.» عبدالحمید با طرح این گلایه که به خواسته‌های گذشته مردم پاسخ قانع‌کننده داده نشده اما تاکید کرد در این موضوع نباید اجازه دهند حق کسی تضییع شود: «اگر چه متأسفانه ما در گذشته در قبال مسائل و خواسته‌هایی که مطرح شده‌اند، از سوی مسئولان عزم جدی ندیده و پاسخ قانع‌کننده نشنیده‌ایم، اما انتظار داریم در این موضوع، شاهد عزم مسئولان باشیم و به آنها فرصت بدهیم تا موضوع را بررسی کنند و حق این ملت ضایع نشود.»

▼ توطئه در کار است

احمد وحیدی، وزیر کشور دولت سیزدهم، چند روز پس از این حادثه به زاهدان رفت و پس از یک بازدید میدانی، در جمع مجمع نمایندگان استان سیستان و بلوچستان حضور پیدا کرد و دیداری نیز با مولوی عبدالحمید داشت. او این نارامی‌ها را حوادث از قبل برنامه‌ریزی شده و توطئه دشمن دانست و گفت: «ناارامی‌ها از قبل برنامه‌ریزی شده بود. باید جلوی دشمن را برای توسعه توطئه بگیریم چرا که از این اوضاع فقط دشمن سود می‌برد.... سوال اینجاست که اغتشاشگران چرا اموال و مغازه‌های مردم را آتش زدند و چرا به آمبولانس‌ها حمله می‌کنند. اگر حوادث اخیر برنامه‌ریزی شده نیست، چرا دوربین‌ها را زده‌اند، دشمن برای رسیدن به اهداف خود از هیچ چیز فروگذار نمی‌کند. دشمنان دشان به حال بلوچ، سیستانی شیعه و سنی نسوخته است. در این شرایط، بزرگان و نخبگان جامعه باید مثل همیشه روشنگری کنند.»

▼ بیانیه دوم؛ افراد بیگناه کشته شدند

شورای تامین استان سیستان و بلوچستان یک ماه پس از حادثه، بیانیه دیگری صادر کرد و در خصوص اقدامات صورت گرفته در این مدت توضیحاتی ارائه کرد. نخست آنکه فرمانده انتظامی زاهدان و رئیس کلاتنری ۱۶ عزل شدند و این شورا وعده تعقیب قضایی این افراد را داد و تاکید کرد که خسارت وارده به افراد و اموال جبران خواهد شد. در ادامه این بیانیه به شهادت مظلوم هموطنان و نمازگزاران